

بررسی و تعیین مناسب‌ترین زمان آبیاری پنبه به روش آبیاری سطحی در شرق مازندران عسکری تشکری^۱

این تحقیق ۳ ساله در قالب طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی با ۶ تیمار شامل (W0) بدون آبیاری، (W1) یکبار آبیاری در مرحله گل دهی، (W2) یکبار آبیاری در مرحله گل و یکبار آبیاری در مرحله غوزه‌دهی، (W3) یکبار آبیاری در مرحله گل دهی، یکبار آبیاری در مرحله غوزه‌دهی و یکبار آبیاری در مرحله باز شدن غوزه‌ها، (W4) یکبار آبیاری در مرحله غوزه‌دهی و (W5) یکبار آبیاری در مرحله باز شدن غوزه‌ها در ۴ تکرار انجام پذیرفت. هدف تعیین زمان مناسب آبیاری برای پنبه در شرق مازندران بوده.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که در تیمارهای مذکور علاوه بر بارندگی به ترتیب ۶۵/۶، ۱۵۸/۱، ۲۴۷/۸، ۳۴۱/۱، ۱۵۵/۳ و ۱۵۹ میلی‌متر آب آبیاری به مصرف رسیده است. تبخیر و تعرق گیاه در تیمارهای فوق‌الذکر به ترتیب ۱۴۱/۳، ۲۳۳/۸، ۴۱۶/۸، ۲۳۱، ۲۳۴/۶ میلی‌متر شد. تیمار (W2) با عملکرد ۴۶۱۹ کیلوگرم در هکتار از بیشترین میزان عملکرد برخوردار گردید و نسبت به تیمارهای دیگر به جز W3 دارای اختلاف معنی‌دار بود. تبخیر و تعرق حاصله از تیمار W3 به مقدار ۴۱۶/۸ میلی‌متر با رقم گزارش شده در نشریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب ۳۵۱/۶ میلی‌متر تفاوت چندانی نداشت. همچنین نتایج نشان داده است تیمارهایی با دفعات آبیاری بیشتر نسبت به تیمارهای با دفعات آبیاری کمتر، از میزان درصد غوزه‌های پوسیده بیشتری برخوردار بودند. تعداد بالاتر دفعات آبیاری میزان برداشت چین‌های مختلف تقریباً یکسان است (تیمار W3) در حالی که با تعداد کمتر دفعات آبیاری میزان برداشت در چین اول بیشتر از چینهای دوم و سوم شد بطوریکه بیش از ۵۵ درصد محصول از چین اول برداشت می‌شود. عبارت دیگر ظاهراً آبیاری مکرر موجب دیررسی محصول شده و نتیجتاً میزان وش برداشت شده در چین اول نسبت به تیمارهای دیگر کمتر شده و در چین‌های دوم و سوم تقریباً به میزان چین اول محصول بدست آمده است. نتایج آزمایش نشان می‌دهد که اگر گیاه پنبه در شرق مازندران در مراحل بحرانی خود مانند گل دهی و غوزه‌دهی آبیاری شود بیشترین میزان عملکرد را تولید خواهد نمود.

^۱ عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی مازندران